

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.	Vår sak	Sted/Dato
	09/01497-017 010940/09 MSV/ghg 441.02	Oslo, 16.11.09

HØRING - FORSLAG OM UTVIDELSE AV ORDNINGEN MED REGIONALE VERNEOMBUD TIL HOTELL- OG RESTAURANTBRANSJEN OG RENHOLDSBRANSJEN

LO er tilfreds med at departementet har foreslått en ny forskrift som utvider dagens regionale verneombudsordning til også å omfatte renholdsbransjen og hotell- og restaurantbransjen, og at formålet er å heve HMS-standarden for de virksomheter som omfattes av forskriften. I tillegg mener vi at forslaget vil bidra til å skape ryddigere arbeidsforhold i bransjer som tradisjonelt har hatt lav organisasjonsgrad både på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden.

Vi mener også at etablering av regionale verneombudsordning innenfor nye bransjer med mange kvinnelige arbeidstakere, vil virke positivt i forhold til likestillingsperspektivet.

Virkeområde

LO støtter departementets syn om at bransjetilhørighet bør defineres ut i fra SSBs bransjekoder, og at dette er dekkende for de aktuelle bransjene.

Vi mener videre at det er viktig at forskriften gjøres gjeldende for landanleggene innenfor petroleumsvirksomheten.

Forholdet mellom fondsstyret og bransjevise arbeidsutvalg.

Dagens regionale verneombudsordning er godt forankret mellom partene i bygg- og anleggsbransjen. Samarbeidet og bransjetilknytningen er bygd opp over lang tid. Det er viktig at det ikke foretas endringer som forringer dette samarbeidet. LO mener derfor at det bør legges opp til en bransjenær beslutnings- og organisasjonsform, noe som også vil være et viktig utgangspunkt for en positiv utvikling av de nye bransjene. Vi tiltrer likevel i hovedsak departementets forslag til organisasjonsmodell, men under forutsetning av endringer i oppgavefordelingen mellom et felles fondsstyre og bransjevise arbeidsutvalg.

Fondstyret

LO mener at fondsstyret bør ha en koordinerende og overordnet funksjon. Sentrale oppgaver bør være å samordne innkreving og utbetaling av avgift, ha ansvar for sekretariatsfunksjonen, være et samarbeidsråd for de bransjevise arbeidsutvalgene. Videre bør fondstyret ha det finansielle ansvaret for forvaltningen av fondet for ordningene samt godkjenne årsrapporter fra de bransjevise arbeidsutvalgene.

Departementet foreslår at fondsstyret skal bestå av 13 medlemmer, noe som kan virke uhensiktsmessig mange. I den sammenheng kan vi ikke se av høringsnotatet hvorfor KS, som ikke representerer renholdsbransjen, er foreslått med plass i fondstyret. Uavhengig av fondstyrets størrelse er likeverdigheten i partssammensetningen i styret viktig.

Bransjevise arbeidsutvalg

LO støtter forslaget om å etablere et arbeidsutvalg for hver bransje som er omfattet av den nye ordningen. Disse bør ha myndighet og oppgaver som fremmer partenes ansvar for egne bransjer. Sentrale oppgaver bør være å fastsette antall regionale verneombud, foreslå endringer i avgift, iverksette utredninger og FoU-prosjekter, innhente opplysninger og utarbeide årsrapporter fra hver bransje.

Vi mener det er viktig at organisasjonene selv oppnevner sine representanter i de bransjevise arbeidsutvalgene

Oppnevning av regionale verneombud

LO støtter at regionale verneombud oppnevnes og ansettes av forbundene. Vi mener imidlertid de må virke på heltid og ikke på deltid, slik departementet åpner for i sitt forslag. Vi er tilfreds med dagens praksis, og foreslår at den videreføres. Vi mener at regionale verneombud som dels skal virke som verneombud og dels utføre andre oppgaver, som for eksempel tillitsvalgte, vil kunne føre til en sammenblanding av roller, noe departementet legger stor vekt på at de ønsker å unngå.

Vi er enig i at et viktig krav til de regionale verneombudene er at de må være tydelig på sin rolle som verneombud når de er ute på virksomhetsbesøk. Vi er imidlertid usikre på om det er behov for å formalisere krav om uniformering. Vi mener at spørsmål om slik uniformering i så fall bør avgjøres av de enkelte bransjeutvalg, og at eventuelle utgifter dekkes av driftsinntektene.

Antall verneombud

Antall regionale verneombud, vil variere fra bransje til bransje. Når det gjelder hotell- og restaurantbransjen er det ønskelig at ordningen blir landsdekkende. Dette for å sikre nødvendig legitimitet til ordningen, og for å kunne ivareta utfordringene i hele landet. Når det gjelder renholdsbransjen er det ønskelig at de regionale verneombudene skal ha sitt hovedfokus på virksomheter i tilknytning til de største byene, samtidig som de må dekke en større region og hele landet. LO foreslår at antall verneombud avgjøres, som før nevnt, av det enkelte bransjevise arbeidsutvalg.

Kvalifikasjoner

LO støtter at dagens formelle kvalifikasjonskrav videreføres, og at det innføres en dispensasjonshjemmel for å sikre at eventuell mangel på personer som fyller de formelle kravene knyttet til de nye bransjene, ikke skal hindre at det oppnevnes regionale verneombud i samsvar med behovet i bransjene. Samtidig må en slik dispensasjonsadgang også bety at det, ved behov, blir mulighet for å stille andre og eventuelt strengere kvalifikasjonskrav. Videre støtter vi at arbeidsutvalget for den enkelte bransje godkjenner dette, etter søknad fra forbundene.

Regionale verneombuds myndighet og oppgaver

Departementet forslår å gi de regionale verneombudene myndighet til å utføre arbeid også på arbeidsplasser som har lokalt verneombud. Dette for å formalisere gjeldende praksis.

LO mener at de regionale verneombudenes myndighet og oppgaver, primært, skal gjelde i forhold til arbeidsplasser hvor det ikke er valgt verneombud eller opprettet arbeidsmiljøutvalg i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser. Vi vil presisere viktigheten av at man ikke må rokke ved verneombudets rolle og oppgaver som sådan, og at alle parter må sikres den samme forståelsen av de regionale verneombudenes primære rolle, som er å gi råd og veiledning og eventuelt gi melding til Arbeidstilsynet der det lokale verneapparatet ikke fungerer.

For å styrke samarbeidet mellom Arbeidstilsynet og de regionale verneombudene, er det på initiativ fra dagens fondstyre, inngått samarbeidsavtaler. Dette samarbeidet er direkte knyttet til arbeidet mot sosial dumping, og har som formål å få til en omforent forståelse av Arbeidstilsynets og de regionale verneombuds forskjellige oppgaver og roller.

Vi må også ta med i betraktning at Fellesoverenskomsten for byggfag er allmenngjort, noe som har medført både andre oppgaver og behov for mer formalisert samarbeid fra Arbeidstilsynets side. LO mener at dagens samarbeidsavtaler fungerer bra. Slike avtaler bør kunne være et godt utgangspunkt for de nye ordningene, selv om det per i dag ikke er allmenngjorte tariffavtaler innenfor de andre bransjene. Dette vil ha betydning for hva som vil være relevant innhold i samarbeidsavtaler for disse bransjene.

Departementet drøfter i høringsnotatet forslag til å formalisere en slags tipsfunksjon i forskriften. Dette på bakgrunn av gode erfaringer med dagens ordning som "tipser" Arbeidstilsynet om useriøse forhold ut over HMS-forhold. Vi mener at en slik formalisering vil skape uklarheter og støtter ikke forslaget. Det går fram av arbeidsmiljøloven at verneombudene har plikt til både å melde fra om skader og ulykker og til å varsle om kritikkverdige forhold. Et slikt forslag vil derfor være unødvendig.

Finansiering

LO støtter departementets forslag om at ordningen finansieres ved at arbeidsgiverne i virksomheter som omfattes av forskriften betaler en avgift på, som en prosentdel, av lønnsutgiftene. Vi mener at ordningen i prinsippet bør være selvfinansierende i forhold til den enkelte bransje. Selvfinansierende ordninger må innebære at forbundene får refundert alle kostnader ut over kostnader til administrering av de ansatte.

Vi foreslår at departementet fastsetter en minimumssats, som sikrer muligheten for at de to nye bransjeordningene blir selvfinansierende. I tillegg mener vi at det er behov for et statlig tilskudd til oppstart av de to nye bransjeordningene over statsbudsjettet, ikke et lån, slik departementet legger til grunn i høringsnotatet. Tilskuddet bør ikke tidsavgrenses, men avsluttes først når de nye ordningene er selvfinansierende. Erfaringer fra dagens ordning viser at det tar tid å bygge opp en godt fungerende ordning. Et slikt tilskudd skal blant annet kunne dekke behovet for lønn, informasjonstiltak, opplæring og administrering av gjennomføringsprosessen.

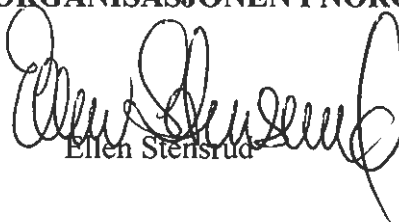
Videre mener vi at løpende driftsinntekter/avgifter for de ulike bransjene må disponeres av de enkelte bransjevise arbeidsutvalg, og at bygge- og anleggsbransjen beholder sine oppsparte midler.

For å gjennomføre den foreslåtte utvidelsen i samsvar med målsettingen, mener vi at sekretariatsfunksjonen må få økt bemanning. Bemanningen må være tilstrekkelig til å dekke de aktuelle administrative oppgaver, herunder inndrivning av avgifter og til å sikre driften av de bransjevise arbeidsutvalgene. Videre må det legges opp til en informasjonskampanje i forbindelse med utvidelsen, slik det ble gjort i forbindelse med etableringen av dagens ordning.

Årsrapporter

LO mener at de bransjevise arbeidsutvalgene skal utarbeides bransjevise årsrapporter, og at disse bør sendes til virksomheter omfattet av ordningen.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Ellen Stensrud

Bjørn Erikson/s/

Saksbeh.: Marianne Svensli